

Speksihengen ohjesääntö

Alkusanat

Tämän ohjesäännön tarkoituksena on määritellä Interaktiivisen musiikkinäytelmien yhdistys NääsPeksi ry:n (myöhemmin yhdistys) yhdenvertaisuutta koskevat linjaukset ja käytännöt sekä ohjata niiden toteutumista. Yhdenvertaisuutta edistävän toiminnan tavoitteena on huolehtia siitä, että yhdistys kohtelee kaikkia ihmisiä yhdenvertaisesti ja mahdollistaa sitä, että jokainen yhdistyksen jäsen voi tuntea yhdistyksen omakseen. Suunniteltujen periaatteiden tarkoituksena ei ole syyllistää ketään, vaan niiden avulla pyritään kehittämään toimintaa, luomaan selkeämpiä toimintatapoja ja ennaltaehkäisemään mahdollisia ongelmatilanteita. Yhdenvertaisuuden toteutumista tulee jatkossa seurata yhdistyksen hallituksen toimesta esimerkiksi erilaisin säännöllisesti toteutettavin kyselyin. Ohjesäännöstä on haluttu tehdä yhdistyksen kaikkien toimintaan sopiva ja yhdistyksen näköinen. Ohjesääntöä laadittaessa on kuitenkin tukeuduttu myös Tampereen Ylioppilaskunta Treyn linjauksiin yhdenvertaisuudesta, sekä tutustuttu muiden opiskelijajärjestöjen vastaavanlaisiin ohjeistuksiin. Ohjesäännön on laatinut yhdistyksen hallitus ja se on hyväksytty yhdistyksen kokouksessa 14.12.2022.

Yhdenvertaisuus

Yhdenvertaisuus tarkoittaa yksilöiden yhtäläistä arvoa yksilöinä, yhteiskunnan jäsenenä ja tässä tapauksessa yhdistyksen jäsenenä. Suomen perustuslain mukaan (731/1999, 6 §) ”ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella”. Yhdenvertaisuus kattaa sukupuolellisen tasa-arvon sekä muut yhdenvertaisuutta määrittelevät tekijät. Yhdistys toteuttaa toimintaansa yhdenvertaisuuden ja syrjimättömyyden periaatteen mukaisesti. Periaatteen tarkoituksena on varmistaa yksilöiden yhdenvertainen kohtelu ja tarjota kaikille yhtäläiset mahdollisuudet osallistua yhdistyksen järjestämään toimintaan, johon lukeutuu niin tapahtumat, viestintäalustat kuin kerhohuoneella oleskelukin. Tämä tarkoittaa, että samassa tilanteessa olevia henkilöitä tulee kohdella samalla tavalla, eikä heitä saa kohdella

huonommin pelkästään tietyn henkilökohtaisen ominaisuuden takia. Yhdistyksessä kaikki opiskelijat ikään, kansallisuuteen, etnisyyteen, ihonväriin, sukupuoleen, seksuaalisuuteen, terveydentilaan, toimintakykyyn, vakaumukseen, perhetilanteeseen, sosioekonomiseen taustaan tai muihin henkilöön liittyviin syihin katsomatta ovat yhdenvertaisia yhdistyksen jäseniä ja kokevat olonsa yhtä tervetulleiksi niiden toiminnassa. Mikään edellä mainituista henkilöön liittyvistä tekijöistä ei saa vaikuttaa yhdistyksen toimintaan hakeutumiseen tai vaikeuttaa yhdistyksessä toimimista, eikä heikentää kenenkään asemaa yhdistyksessä tai sen päätöksenteossa. Yhdistyksen toiminnassa ei hyväksytä minkäänlaista kiusaamista, syrjintää tai häirintää ja näihin puututaan. Yhdenvertaisuus on yksi yhdistyksen toiminnan keskeisimmistä periaatteista ja yhdistyksessä kaikki ihmiset kohdataan yksilöinä ja heitä kohdellaan yhdenvertaisesti. Yhdenvertaisten toimintatapojen perusteella halutaan tehdä toiminnasta kaikille viihtyisämpää, hauskeempaa ja osallistavampaa. Yhdenvertaisuutta toteuttamalla yhdistys luo lähtökohdat jäsenistön tasapuoliselle kohtelulle ja edistää heidän sopeutumistaan yhteisöön sen tervetulleina jäseninä. Yhdistyksen yhdenvertaisuuden toteutumisesta huolehtii yhdistyksen hallitus ja viime kädessä myös jokainen yhdistyksen jäsen itse.

Esteettömyys

Jokaisella yhdistyksen jäsenellä on yhtäläinen oikeus osallistua yhdistyksen toimintaan fyysisistä ominaisuuksista tai muista esteistä riippumatta. Yhdistyksen tapahtumat pyritään järjestämään tarpeen mukaan esteettömissä tiloissa. Tilojen esteettömyydestä kerrotaan tapahtumailmoituksessa. Lisäksi tapauskohtaiset erityisjärjestelyt, kuten henkilökohtaisen avustajan ottaminen tapahtumaan, ovat mahdollisia. Yhdistys huolehtii, että sen tapahtumien ilmoittautumisvaiheessa pystyy kertomaan mahdollisista erityistoiveistaan.

Tapahtumat

Yhdenvertaisuus otetaan huomioon tapahtumissa ja niiden suunnittelussa. Yhdistyksen tapahtumat ovat kaikille yhdistyksen jäsenille avoimia ja tapahtumien suunnittelussa panostetaan niiden saavutettavuuteen. Joitakin tapahtumia järjestetään tarkennetulle kohderyhmälle, kuten rainan eri osa-alueiden harjoituksia tai talkootapahtumia osa-alueiden jäsenille. Osallistujamäärältään rajoitetuissa tapahtumissa jäsenillä on yhtäläiset mahdollisuudet päästä osallistumaan tapahtumaan. Osallistujat valitaan reilusti ennalta määrättyyn ja jäsenille ilmoitettuun tapaan, kuten ilmoittautumisjärjestykseen, perustuen. Yhdistys järjestää monenlaisia tapahtumia, joilla pyritään tavoittamaan mahdollisimman moni jäsen ja tarjoamaan ajanvietettä erilaisista aiheista kiinnostuneille jäsenille. Tapahtumat käsittelevät monipuolisesti hauskanpitoa, yleistä hassuttelua, itsensä toteuttamista, kulttuuria ja virkistäytymistä. Yhdistys

järjestää mahdollisuuksien mukaan ilmaisia tapahtumia. Maksullisten tapahtumien osallistumismaksut pyritään pitämään osallistujille kohtuuhintaisina. Kaikissa tapahtumissa, joissa on tarjoiluja, huomioidaan myös erityisruokavaliot. Erityisruokavaliota noudattaville tarjotaan yhtä hyvät tarjoilut kuin muillekin osallistujille. Yhdistys järjestää sekä tapahtumia, joissa on mahdollisuus nauttia alkoholia, että alkoholittomia tapahtumia. Myös juomatarjoiluissa tarjotaan alkoholillisille ja alkoholittomille yhtä hyvät tarjoilut. Alkoholinkäyttö ei koskaan ole välttämätöntä tapahtuman osallistujille, eikä ketään painosteta siihen. Tätä pyritään viestimään mahdollisimman selkeästi jäsenille. Tapahtumissa ei saa asiattomasti kommentoida muita osallistujia esimerkiksi pukeutumiseen tai ulkonäköön perustuen. Saunatapahtumissa järjestetään vuoro, jonka aikana uimapuvun käyttö on pakollista sekä vuoro, jonka aikana uimapuvun käyttö on vapaaehtoista. Näiden lisäksi jäsenille annetaan mahdollisuus kertoa myös muista toiveistaan saunavuoroihin liittyen ennen tapahtumaa, ja toiveita toteutetaan mahdollisuuksien mukaan. Saunavuoroja kunnioitetaan eikä saunatiloissa käydä oman vuoron ulkopuolella. Toisten uimapuvun tai pyyhkeen käyttöä tai käyttämättömyyttä ei kommentoida. Yleisissä tiloissa ei ole soveliasta kulkea ilman vaatteita tai pyyhettä. Tapahtumissa noudatetaan asiallisia ja toisia kunnioittavia käytöstapoja. Epäsopivaa käytöstä, kuten loukkaavaa huumoria vältetään ja esimerkiksi sitseillä ei esitetä loukkaavia tai muuten sopimattomia lauluja tai puheita.

Viestintä ja läpinäkyvyys

Yhdistyksen toiminnasta ja tapahtumista viestitään kaikille jäsenille tasapuolisesti. Viestintään käytetään ensisijaisesti yhdistyksen sähköpostilistaa. Tämän lisäksi viestitään kaikissa yhdistyksen virallisissa informaatiokanavissa, joihin kaikilla jäsenillä on pääsy. Julkinen viestintä Tampereen opiskeljiayhteisölle viestitään sekä suomeksi että englanniksi. Suoraviestinnän kieli vaihtelee, sillä jokainen jäsen saa pyytää itselleen kohdistetun viestinnän joko suomeksi tai englanniksi. Yhteistyökumppaneiden lähettämät viestit jaetaan alkuperäisellä kielellään. Yhdistyksen virallisessa viestinnässä ja yhdistyksen nettisivuilla panostetaan saavutettavuuteen ja sisällössä pyritään siihen, että se on mahdollisimman ymmärrettävää. Yhdistyksen toiminnassa pyritään läpinäkyvyyteen ja avoimuuteen. Yhdistyksen yleiskokoukset ovat avoimia koko jäsenistölle yhdistyksen sääntöjen mukaisesti. Yleiskokousten pöytäkirjat ovat kaikille yhdistyksen varsinaisille jäsenille saatavilla ja ne lähetetään jäsenille sähköpostitse. Hallituksen kokoukset ja niiden pöytäkirjat ovat kuitenkin jäsenistöltä lähtökohtaisesti salattuja, sillä niissä käsitellään arkaluontoisia ja ajoittain salaisia asioita. Pöytäkirjojen salaisena pitämisellä hallitus haluaa myös antaa kaikille hallituksen jäsenille mahdollisuuden ilmaista mielipiteensä rohkeammin kokouksissa. Jäsenellä on oikeus pyytää ote pöytäkirjasta, jos kokouksessa on käsitelty häntä koskevaa asiaa. Yhdistyksen hallitus vastaanottaa palautetta suullisesti ja yhdistyksen virallisilta nettisivuilta

(www.naaspeksi.fi) löytyvän palautelomakkeen kautta. Jokainen palaute käydään läpi hallituksen kokouksessa. Samalla päätetään mitä palautteen antajalle vastataan, jos palautteen jättäjä on pyytänyt vastausta. Hallitus reagoi palautteeseen, mikäli se on tarpeen. Jäsenistöllä on mahdollisuus osallistua yhdistyksen toiminnan organisoimiseen myös hallitustoiminnan ulkopuolella esimerkiksi vuosijuhlatiimin tai muun vapaaehtoistoiminnan ja nakkeilun kautta.

Häirintä ja kiusaaminen

Yhdistys ei hyväksy häirintää, syrjintää, kiusaamista tai muuta epäasiallista kohtelua missään muodossa. Häirintä voi kohdistua esimerkiksi ikään, ihonväriin, mielipiteisiin, vakaumukseen tai olla luonteeltaan seksuaalista tai sukupuoleen perustuvaa häirintää. Häirintää on loukkaava käytös sanoin, elein, toimin tai asentein. Kiusaaminen on toistuvaa, pitkään jatkuvaa negatiivissävytteistä, toista alistavaa tai loukkaavaa toimintaa, joka ilmenee tekoina tai laiminlyönteinä. Epäasiallista kohtelua ovat esimerkiksi uhkailu ja huutelu, fyysinen ja henkinen väkivalta, loukkaava huumori, ihmisen ominaisuuksien, luonteenpiirteiden tai yksityiselämän arvostelu tai mielenterveyden kyseenalaistaminen, sekä eristäminen yhteisön sosiaalisesta vuorovaikutuksesta. Yhdistyksen toiminnassa jokaisella ihmisellä on oikeus olla oma itsensä, eikä muilla ole oikeutta loukata toisten henkistä tai fyysistä koskemattomuutta. Jokainen henkilö kokee häirinnän ja kiusaamisen eri tavalla ja sama tilanne voidaan kokea eri ihmisten toimesta eri tavoin. Olennaista häirinnän ja kiusaamisen ehkäisemisessä on se, että huomioidaan toistemme erilaisuus ja tunteet, sekä kunnioitetaan niitä. Se, mikä tuntuu toiselle hauskalta huumorilta, voi tuntua toisesta loukkaavalta. Epäasiallisen kohtelun kokemukset ovat subjektiivisia, eikä niitä kyseenalaisteta. Kenestäkään ei voi tehdä oletuksia heidän ulkoisen olemuksensa perusteella. Yhdistyksen toiminnassa vältetään sukupuolistereotypioita ja ketään ei syrjitä sukupuolen tai seksuaalisen suuntautumisen takia. Toiminnassa vältetään myös hetero- tai cis-normatiivisia rakenteita tai oletuksia. Nämä ovat ihmisten henkilökohtaisia asioita, eivätkä ne saa vaikuttaa kenenkään mahdollisuuksiin osallistua yhdistyksen toimintaan.

Yhdenvertaisuusperiaatteiden toimeenpano ja seuranta

Pelkkä ohjesäännön kirjoittaminen ei vielä automaattisesti kehitä toimintaa. Suunnitelmassa esitettyjen ohjeistusten ja periaatteiden on tultava osaksi yhdistyksen jokapäiväistä toimintaa ja niiden toteutumista on seurattava aktiivisesti. Tästä syystä osana tätä suunnitelmaa on myös toimia, joita ohjesäännön käyttöönotossa ja seurannassa tulee hyödyntää. Ohjesääntö käydään huolellisesti läpi nykyisen ja tulevien hallitusten kanssa, jotta kaikki toimijat sisäistävät ja ymmärtävät yhdistyksen yhdenvertaisuutta edistävät periaatteet. Näin he voivat

varmistaa, että heidän itse järjestämänsä toiminta noudattaa suunnitelmassa esitettyjä toimintatapoja. Ensimmäisinä vuosina on tarpeen keskustella myös siitä, mitä aikaisemmin käytössä olleita toimintatapoja tarvitsee muuttaa. Suunnitelmaa jaetaan myös jäsenistölle ja heitä autetaan sisäistämään sen sisältö, sekä toimimaan sen mukaisesti. Yhdistyksen yhdenvertaisuusohjeistukset perehdytetään vuosittain myös uusille jäsenille. Jokaisen hallituksen jäsenen sekä tapahtuman vastuuhenkilön vastuulla on tukea ja seurata yhdenvertaisuuden toteutumista yhdistyksen toiminnassa. Hallituksen jäsenten tulee tuntee hyvin sekä yhdistyksen että ylioppilaskunnan yhdenvertaisuuteen ja häirintätilanteisiin liittyvät periaatteet ja toimintatavat. Heidän tehtävänsä on tarvittaessa neuvoa ja opastaa muita yhdistyksen jäseniä yhdenvertaisuus- ja häirintäasioihin liittyen. Mahdollisuuksien mukaan joku hallituksen jäsen osallistuu myös aiheeseen liittyviin koulutuksiin ja foorumeihin. On tärkeää, että myös jäsenistön kokemuksia yhdenvertaisuuden toteutumisesta seurataan aktiivisesti. Tässä hyviä toimintamalleja voivat olla esimerkiksi säännöllisesti toteutettavat yhdenvertaisuuskyselyt, jotka voidaan pitää joko osana jäsenistökyselyjä tai omina kyselyinä. Kyselyihin tulee voida vastata myös anonyymisti. Palautetta yhdenvertaisuuden toteutumisesta ja yleisestä toiminnasta otetaan vastaan ympäri vuoden.

Toimintaohjeet häirintätapauksissa

Häirintä, syrjintä, kiusaaminen tai muu epäasiallinen käytös ei ole hyväksyttävää missään tilanteessa. Mikäli häirintää kuitenkin esiintyy, on hyvä toimia seuraavien ohjeiden mukaisesti.

Jos koet häirintää, syrjintää, kiusaamista tai muuta epäsopivaa käytöstä, toimi näin:

- Mitään häirintää, syrjintää tai kiusaamista ei tarvitse tai kuulu sietää.
- Ilmaise häiritsijälle selvästi ja yksiselitteisesti, ettet pidä hänen sinuun kohdistamastaan toiminnasta.
- Tilanteen vaatiessa tai pitkittyessä kerro tapahtuman järjestäjille asiasta. Yhdistyksen tapahtumissa sopiva taho on esimerkiksi hallituksen jäsen tai tapahtuman vastuuhenkilö. Heillä on tieto, miten tilanteessa pitää toimia.
- Jos et voi tai uskalla mennä puhumaan häiritsijälle itse, voit pyytää avuksesi ystävän tai yhdistyksen hallituksen jäsenen. Myös esimerkiksi kirjeen kirjoittaminen on yksi vaihtoehto.
- Jatkuvan häirinnän tapauksissa ota ylös kaikki häirinnän tapahtumapaikat ja -ajat, sekä se, ketkä ovat olleet läsnä tätä häirintää todistamassa.
- Pidä tallessa myös muut todisteet häirinnästä, kuten teksti- tai sähköpostiviestit. Näin autat asian jatkokäsittelyä.

- Ota yhteys ylioppilaskunnan häirintäyhdyshenkilöön, joka auttaa sinua selvittämään tapausta täysin luottamuksellisesti. Myös tapahtumasta tiedon saanut hallituksen jäsen tai muu henkilö kohtelee asiaa luottamuksellisesti. Yhteydenottoon ei välttämättä vaadita mitään vakavaa, pelkkä huoli tai pohdinta on riittävä syy.
- Häiritsevästi käyttäytyvä henkilö voidaan tarvittaessa poistaa tilaisuudesta. Rikoksen tapahtuessa asiasta voidaan tehdä myös rikosilmoitus.

Jos havaitset häirintää, syrjintää, kiusaamista tai muuta epäsovivaa käytöstä, toimi näin:

- Mene väliin ja puutu tilanteeseen, jos mahdollista. Puuttuminen voi tarkoittaa esimerkiksi puheenaiheen vaihtamista tai epäsovivasta käytöksestä huomauttamista. Huomauttaminen epäasiallisesta käytöksestä on hyvä tehdä yksityisesti, ei julkisesti.
- Tilanteen kokijalta voi kysyä, haluaako hän tilanteeseen puututtavan. Älä pahenna tilannetta esimerkiksi nauramalla tai kyseenalaistamalla tapahtunutta tai henkilöiden tuntemuksia.
- Tilanteen vaatiessa tai pitkittyessä kerro tapahtuman järjestäjille asiasta. Yhdistyksen tapahtumissa soviva taho on esimerkiksi hallituksen jäsen tai tapahtuman vastuuhenkilö. Heillä on tieto, miten tilanteessa pitää toimia.
- Jatkuvan häirinnän tapauksissa ota ylös kaikki häirinnän tapahtumapaikat ja -ajat, sekä se, ketkä ovat olleet läsnä tätä häirintää todistamassa.
- Pidä tallessa myös muut todisteet häirinnästä, kuten teksti- tai sähköpostiviestit. Näin autat asian jatkokäsittelyä.
- Jos haluat käsitellä tilannetta lisää, se hoidetaan yhdessä TREYn häirintäyhdyshenkilön kanssa. Tällä varmistetaan asian hoitaminen asiantuntevasti ja luottamuksellisesti. Tapahtumasta tiedon saanut hallituksen jäsen tai muu henkilö kohtelee asiaa luottamuksellisesti. Yhteydenottoon ei välttämättä vaadita mitään vakavaa, pelkkä huoli tai pohdinta on riittävä syy.
- Häiritsevästi käyttäytyvä henkilö voidaan tarvittaessa poistaa tilaisuudesta. Rikoksen tapahtuessa asiasta voidaan tehdä myös rikosilmoitus

Hallituksen ja nakkilaisten ohjeistus

Jos sinulle tullaan raportoimaan häirinnästä, syrjinnästä, kiusaamisesta tai muusta epäsovivasta käytöksestä, toimi näin:

- Järjestäjien antama apu häirintätilanteissa on aina vain ns. ensiaputyypistä, esimerkiksi käytöksestä huomauttamista tai tapahtumasta poistamista.

Yhdistyksellä ei ole tarvittavaa asiantuntemusta asian jatkokäsittelyyn, vaan se annetaan aina ylioppilaskunnan häirintäyhdyshenkilön hoidettavaksi.

- Huomauttaminen epäasiallisesta käytöksestä on hyvä tehdä yksityisesti, ei julkisesti. Puuttuja voi esimerkiksi pyytää häiritsevästi käyttäytynyttä henkilöä hetkeksi juttelemaan sivuun kahden kesken.
- Mene tilanteeseen rauhallisesti ja puolueettomasti. Älä syyllistä tai provosoi ketään tai kyseenalaista henkilöiden tuntemuksia.
- Jos tuntuu, että et osaa hoitaa tilannetta yksin, pyydä apua.
- Epäillylle tekijälle voi huomauttaa tapahtumasta ja todeta, ettei käytös ole ollut sopivaa.
- Tapahtuneeseen on mahdollista myös palata myöhemmin, mikäli asian selvittäminen ei ole mahdollista välittömästi.
- Häiritsevästi käyttäytynyt henkilö voidaan tarvittaessa poistaa tapahtumasta. Rikoksen tapahtuessa asiasta voidaan tehdä myös rikosilmoitus.
- Viime kädessä yhdistyksen toimijat eivät ole lainvalvojia. Mikäli häiritsevä henkilö jatkaa toimintaansa, ei suostu lähtemään ja/tai käyttäytyy uhkaavasti, voidaan paikalle kutsua poliisi.
- Neuvo tapahtumasta kertoneelle tai häirintää kokeneelle, että hän voi ottaa milloin tahansa yhteyttä ylioppilaskunnan häirintäyhdyshenkilöihin. Yhteyttä voi ottaa kaikissa tilanteissa. Mihinkään toimenpiteisiin ei ryhdytä ilman yhteydenottajan toivetta.
- Mikäli koetaan aiheelliseksi, hallitus voi käsitellä kokouksessaan tilanteeseen liittyen yhdistyksen sääntöjen mukaisia kurinpidollisia toimia. Tapaukset käsitellään mahdollisimman luottamuksellisesti.
- Häirintätilanteista tiedon saaneet hallituksen jäsenet tai muut henkilöt kohtelevat asioita aina täysin luottamuksellisesti!

Treyn häirintäyhteyshenkilöihin voit aina olla luottamuksellisesti yhteydessä osoitteissa: hairinta@trey.fi, hairintanainen@trey.fi tai hairintamies@trey.fi.

Häirinnästä voi ilmoittaa, halutessaan anonyymisti, myös Treyn häirintälomakkeen kautta [täällä](#).

Lisätietoa ja apua häirintä-, syrjintä ja kiusaamistapauksissa toimimiseen Treyn sivuilla [täällä](#).